

The first International conference on sustainable urban structure
بررسی نقش کیفیت فضاهای باز شهری در افزایش تعامل اجتماعی
شهروندان

فاطمه جوکار، پرستو عشرتی، پویا دولابی

دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، گروه معماری، بوشهر، ایران

Email: Fatemeh_jokar@yahoo.com

استادیار و عضو هیات علمی دانشکده هنر و معماری، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

Email: P.eshrati@gmail.com

استادیار و عضو هیات علمی دانشکده معماری، دانشگاه خلیج فارس بوشهر، بوشهر، ایران

Email: Pouya.doulabi@yahoo.com

چکیده

تعامل اجتماعی از پایه‌ای‌ترین نیازهای انسان به عنوان موجودی اجتماعی برشمرده می‌شود که به مانند سایر فعالیت‌های انسانی نیازمند فضای کالبدی مناسب است. فضاهای باز را می‌توان ظرف کالبدی این فعالیت‌های اجتماعی دانست که شاید برای نخستین بار در سرپناه‌های ساده‌ی انسانی و یا آتشی که بر گرد آن جمع می‌شده‌اند به صورت ناخودآگاه شکل یافته است. پس از آن با گسترش جوامع بشری و به تبع آن روابط اجتماعی، این فضاهای باز پیرامون و یا در مسیر معابد، بازارها، کوچه‌ها، میدان‌ها و . . . به صورت هدفمند و یا اتفاقی شکل می‌یافته است. پر بدیهی است که در زندگی معاصر نیاز به تعاملات اجتماعی دو چندان گردیده است و ضرورت طراحی و ساماندهی فضاهایی برای رخدادهای این تعاملات بیش از پیش احساس می‌گردد. این مقاله با بررسی وجوه مختلف ضرورت تعاملات اجتماعی در رشد زندگی فردی و اجتماعی انسان معاصر و با طرح این فرضیه که طراحی فضاهای باز شهری می‌تواند زمینه‌ی مناسبی جهت افزایش تعاملات اجتماعی را فراهم آورد، روش تحقیق کیفی و راهبر تحلیل محتوا را برای رسیدن به هدف اصلی مقاله حاضر که تعیین نقش فضاهای باز شهری در افزایش تعاملات اجتماعی شهروندان است را پیش می‌برد. یافته‌های این مقاله نشان می‌دهد که به کارگیری الگوهای طراحی جهت ایجاد شرایط امن، جذاب و راحت برای حضور افراد در فضاهای باز شهری، تأثیر بسزایی در افزایش تعاملات اجتماعی شهروندان دارد. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که رابطه‌ی معناداری بین ارتقاء کیفیت فضاهای باز شهری و افزایش تعاملات اجتماعی شهروندان می‌باشد، در عین حال رابطه‌ی به دست آمده رابطه غیر خطی است که دلیل آن را می‌توان در وجود عوامل متعدد دخیل در تعامل اجتماعی و پیچیدگی روابط بین آن‌ها دانست.

کلید واژه‌ها: کیفیت طراحی، فضاهای جمعی، تعاملات اجتماعی، فضاهای باز، شهر.